ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВА ПРОБЛЕМАТИКА ВІДНОВЛЕННЯ СТАНОВИЩА ПОСТРАЖДАЛОЇ ОСОБИ

06 лютого 2026 року

Харків

Матеріали XXIV міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 104-й річниці з дня народження доктора юридичних наук, професора, члена-кореспондента АН УРСР, ректора Харківського юридичного інституту (1962–1987 рр.) В. П. Маслова

НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЯРОСЛАВА МУДРОГО
КАФЕДРА ЦИВІЛЬНОГО ПРАВА
КАФЕДРА ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВОЇ ПОЛІТИКИ,
ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ ТА ІННОВАЦІЙ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПРАВОВИХ НАУК УКРАЇНИ
ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «ЦИВІЛІСТИЧНА ПЛАТФОРМА»

ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВА ПРОБЛЕМАТИКА ВІДНОВЛЕННЯ СТАНОВИЩА ПОСТРАЖДАЛОЇ ОСОБИ

Матеріали XXIV науково-практичної конференції, присвяченої 104-й річниці з дня народження доктора юридичних наук, професора, члена-кореспондента АН УРСР, ректора Харківського юридичного інституту (1962–1987 рр.) В. П. Маслова

(Харків, 6 лютого 2026 року)

Харків
«ЕКУС»
2026

УДК 347.12(082)
С91

Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
рішенням кафедри цивільного права
Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого
(протокол № 6 від 03 березня 2026 року)

Організаційний комітет конференції

Гетьман А. П. – доктор юридичних наук, професор, ректор Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, академік НАПрН України (голова оргкомітету конференції);

Журавель В. А. – доктор юридичних наук, професор, президент НАПрН України, академік НАПрН України (заступник голови оргкомітету конференції);

Лученко Д. В. – доктор юридичних наук, професор, проректор з наукової роботи Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого (член оргкомітету конференції);

Спасибо-Фатєєва І. В. – доктор юридичних наук, професор, зав. кафедри цивільного права Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, член-кореспондент НАПрН України (член оргкомітету конференції);

Яроцький В. Л. – доктор юридичних наук, професор, зав. кафедри цивільно-правової політики, права інтелектуальної власності та інновацій Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, член-кореспондент НАПрН України (член оргкомітету конференції);

Ходико Ю. Є. – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри цивільного права Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого (член орг-комітету конференції);

Донець А. Г. – кандидат юридичних наук, доцент, асистент кафедри цивільного права Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого (секретар конференції)

© Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого, 2026
© Національна академія правових наук України, 2026
© Громадська організація «Цивілістична платформа», 2026
© Вид-во «ЕКУС», 2026

ISBN 978-617-7934-43-0

В. П. Маслов, ректор Харківського юридичного інституту (нині – Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого) у 1962–1987 роках

3. Європейський суд. з прав людини Рішення у справі «Джеймс та інші проти Об'єднаного Королівства» від 21 лютого 1986 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/980_180#Text

Гетьманцева Н. Д.,
докторка юридичних наук,
професорка кафедри
приватного права
юридичного факультету
Чернівецького
національного університету імені
Юрія Федьковича
Процьків Н. М.,
кандидатка юридичних наук,
доцентка кафедри приватного права
юридичного факультету
Чернівецького
національного університету імені
Юрія Федьковича

ОКРЕМІ АСПЕКТИ ВІДШКОДУВАННЯ ЗБИТКІВ БІЗНЕСУ ВНАСЛІДОК ВІЙСЬКОВИХ ДІЙ

Питання про відшкодування збитків, спричинених бізнесу, постало ще в 2014 році, коли Російська Федерація анексувала Крим та окупувала частину Донецької та Луганської областей. На сьогоднішній день дана проблема набула ще більшої актуальності, оскільки повномасштабна війна спричинила руйнування економічної інфраструктури України та принесла значні втрати для суб'єктів підприємницької діяльності. Були знищені нерухомість, виробничі потужності, обладнання, логістичні зв'язки, інвестиції, виникла необхідність евакуації бізнесу, що призвело до обмеження або припинення підприємницької діяльності.

При цьому право власності належить до основоположних прав людини. Захист зазначеного права гарантовано ст.1 Першого протоколу до Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод. Як передбачено цією міжнародною правовою нормою, кожна фізична або

юридична особа має право мирно володіти своїм майном і ніхто не може бути позбавлений власного майна інакше як в інтересах суспільства й на умовах, передбачених законом або загальними принципами міжнародного права.

Відповідно до цивільного законодавства шкода, заподіяна особі, підлягає повному відшкодуванню, тобто включає і реальні збитки, й упущену вигоду.

Загальні засади відшкодування майнової шкоди передбачені у статтях 22, 1166, 1173 Цивільного кодексу України, де вказано, що особа, якій завдано збитків у результаті порушення її цивільного права, має право на їх відшкодування, а шкода, завдана майну фізичної або юридичної особи, відшкодовується в повному обсязі особою, яка її завдала.

Важливим моментом вирішення даної проблеми є визначення правових підстав та механізму відшкодування шкоди, завданої суб'єктам господарювання внаслідок військових дій. Однак немає єдиного підходу для відшкодування шкоди в національному законодавстві й на міжнародному рівні.

Міжнародний механізм захисту здійснюється за допомогою норм та принципів міжнародного права. Відповідно до статті 23 Гаазької Конвенції про закони і звичаї війни на суходолі (Україна ратифікувала її в 1991 році), знищення або захоплення майна без військової необхідності заборонено [1]. Воююча сторона, яка порушує норми зазначеного Положення, підлягає відповідальності у формі відшкодування збитків, якщо для цього є підстави. Вона є відповідальною за всі дії, вчинені особами, які входять до складу її збройних сил. Конвенція не передбачає реального механізму відшкодування такої шкоди, але визначає допустимість такого відшкодування.

Відшкодування шкоди можливо здійснити через репарації, міжнародні фонди.

Для пред'явлення вимоги необхідним компонентом є доведення наявних збитків, які підтверджуються відповідними доказами. Передусім, це фіксація збитків за допомогою фото, відео, складення актів про збитки, проведення експертиз, розрахунки упущеної вигоди. Обов'язковим є збереження правовстановлюючих та фінансових документів. Стандартизована оцінка збитків проводиться на підставі рішення органу державної влади або органу місцевого самоврядування, якому Кабінетом Міні-

стрів України надано повноваження щодо визначення розміру збитків, завданих внаслідок збройної агресії Російської Федерації. Також можна проводити незалежну оцінку збитків на підставі договору з суб'єктом оціночної діяльності.

Суб'єктами відповідальності можуть бути як держава-агресор, так і держава постраждалої сторони, яка в подальшому може звернутися в порядку регресу до держави-агресора.

Показовим є рішення Верховного Суду від 18 травня 2022 року, де зазначено, що судовий імунітет до рф не застосовується з огляду на звичаєве міжнародне право, кодифіковане в Конвенції ООН про юрисдикційні імунітети держав та їхньої власності (2004); підтримання імунітету рф є несумісним з міжнародно-правовими зобов'язаннями України у сфері боротьби з тероризмом[2]. Верховний Суд зазначив, що з 2014 року суди мають право ігнорувати імунітет РФ, посилаючись при цьому на так званий «деліктний виняток».

У 2022 році Кабінет Міністрів України прийняв ряд постанов, які стосувалися відшкодування шкоди, зокрема Постанову №326 від 20 березня «Про затвердження Порядку визначення шкоди та збитків, завданих Україні внаслідок збройної агресії Російської Федерації». Відповідно до п. 18 ч. 2 даного Порядку економічні втрати підприємств, у тому числі господарських товариств, включає втрати підприємств усіх форм власності внаслідок знищення та пошкодження їхнього майна, втрати фінансових активів, а також упущену вигоду від неможливості чи перешкод у провадженні господарської діяльності [3].

Наступним важливим моментом в регулюванні відшкодування шкоди є прийняття 28 листопада 2025 року Кабінетом Міністрів України Постанови №1541, якою затверджено Порядок надання часткової компенсації вартості майна суб'єктів господарювання, знищеного чи пошкодженого внаслідок збройної агресії Російської Федерації, а також часткової компенсації страхових премій за договорами страхування від воєнних ризиків. Із 1 січня 2026 року часткова компенсація вартості майна суб'єктів господарювання, знищеного чи пошкодженого внаслідок збройної агресії Російської Федерації, а також часткова компенсація страхових премій за договорами страхування від воєнних ризиків здійснюються за рахунок коштів державного бюджету. Даний нормативний акт створив новий механізм підтримки бізнесу, який постраждав вна-

слідок військової агресії. Відповідно до п. 3 Порядку загальний граничний розмір компенсації за пошкодження/ знищення майна суб'єкта господарювання разом із пов'язаними з ним особами сукупно не може перевищувати 10 млн гривень протягом усього строку дії програми з компенсації за пошкодження/знищення майна, передбаченої цим Порядком, але не може бути більше розміру прямого (реального) збитку. [4]. На жаль, такий розмір компенсації не завжди покриває спричинені збитки і не стосується упущеної вигоди.

Обов'язковою умовою отримання компенсації є участь в даній програмі на платній основі. Суб'єкт господарювання сплачує внесок у розмірі 0,5 відсотка ймовірного збитку. Від імені держави часткову компенсацію виплачує приватне акціонерне товариство «Експортно-кредитне агентство». Але й держава повинна мати кошти для такої компенсації.

Одним із джерел для компенсації є конфіскація активів Російської Федерації. Такий механізм передбачений Законом України «Про санкції» і дозволяє конвертувати заморожені російські активи у компенсаційні виплати. Іншим джерелом є донорське фінансування, а саме – Програма розвитку стійкого, інклюзивного та сталого підприємництва (RISE), яка фінансується Світовим банком. Ще одним механізмом компенсації збитків може стати Компенсаційна комісія ООН. Прикладом є Компенсаційна комісія для Кувейту (UNCC).

Таким чином, відшкодування шкоди бізнесу внаслідок військових дій повинно здійснюватися шляхом поєднання міжнародних та національних механізмів захисту і ґрунтуватися на принципі повного відшкодування збитків.

Список використаної літератури:

1. IV Конвенція про закони і звичаї війни на суходолі та додаток до неї: Положення про закони і звичаї війни на суходолі від 18.10.1907р.// https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_222#Text
2. Постанова КЦС ВС від 18 травня 2022 у справі №760/17232/20-ц//https ://reyestr.court.gov.ua/ Review /104635312
3. Постанова Кабінету Міністрів України від 20 березня №326 «Про затвердження Порядку визначення шкоди та збитків, завданих Україні внаслідок збройної агресії Російської Федерації»// https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/326–2022-%D0%BF#Text

4. Постанова Кабінету Міністрів України від 28 листопада № 1541 «Деякі питання надання часткової компенсації вартості майна суб'єктів господарювання, знищеного чи пошкодженого внаслідок збройної агресії Російської Федерації, а також часткової компенсації страхових премій за договорами страхування від воєнних ризиків» // https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1541–2025-%D0%BF#Text

Гужва А. М.,
кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри цивільно-правових
дисциплін
Харківського національного
університету імені В. Н. Каразіна

ЗУПИНЕННЯ АБО ВІДМОВА ВІД ВИКОНАННЯ ЗУСТРІЧНОГО ОБОВ'ЯЗКУ СТОРОНОЮ ДОГОВОРУ ЯК ДОСУДОВИЙ СПОСІБ ЗАХИСТУ УЧАСНИКІВ ДОГОВІРНИХ ВІДНОСИН

На вебсайті Верховної Ради України було запропоновано для громадського обговорення проєкт Закону України «Про внесення змін до Цивільного кодексу України (далі – Проєкт) у зв'язку з оновленням (рекодифікацією) положень книги п'ятої. У статті 5119 Проєкту запропоновано нову редакцію статті 538 чинного ЦКУ «Зустрічне виконання зобов'язання». Проте стаття лише отримала нову назву; зміст статті майже не змінився.

Стаття 5119 Проєкту містить визначення зустрічних зобов'язань та передбачає спосіб захисту, відомий ще з римського права під назвою «exceptio non adimpleti contractus» – «застереження про невиконання договору», яке передбачає право сторони договору відмовитись від виконання свого договірного обов'язку з посиланням на невиконання зустрічного обов'язку контрагентом. Цей спосіб захисту має довгу історію та широке застосування на практиці. Однак формулювання норм, викладені у статті 5119 Проекту є, на наш погляд, дискусійними та підлягають перегляду з таких міркувань.

ЗМІСТ

Бойчук Д. С.
ВІТАЛЬНЕ СЛОВО 4
Абдель Фатах А. С.
СУБРОГАЦІЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ШВИДКОГО ВІДНОВЛЕННЯ МАЙНОВОГО СТАНУ 6
Аврамова О. Є.
ВІДНОВЛЕННЯ ПОШКОДЖЕНОГО ЖИТЛА В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ 10
Анатійчук В. В.
КОМПЕНСАЦІЯ ЗА ПОШКОДЖЕНЕ МАЙНО, ЯКЕ ІСНУЄ ЛИШЕ У ВИГЛЯДІ МАЙНОВИХ ПРАВ: ПРОГАЛИНИ ЗАКОНОДАВСТВА ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ 14
Бакутін А. О.
ЗАХИСТ АВТОРСЬКИХ ПРАВ НА АУДІОВІЗУАЛЬНІ ТВОРИ У ТЕЛЕВІЗІЙНИХ ПРОГРАМАХ 19
Беляневич О. А.
РЕКВІЗИЦІЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ 24
Біляєв О. О.
ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ «АПАРТАМЕНТИ» КРІЗЬ ПРИЗМУ ПОНЯТТЯ «ЖИТЛО» ЯК ПЕРЕДУМОВА ЕФЕКТИВНОГО ЗАХИСТУ ПРАВ НА НИХ 29
Білянська Н. В.
ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ВІДНОВЛЕННЯ СТАНОВИЩА ПОСТРАЖДАЛОЇ ОСОБИ У СФЕРІ МЕДИЧНОГО ПРАВА 33
Борисова В. І.
ПРАВА НА ОСОБЛИВИЙ ЗАХИСТ І ДОПОМОГУ ДІТЕЙ, ЯКІ ЗАЛИШИЛИСЬ БЕЗ БАТЬКІВСЬКОГО ПІКЛУВАННЯ....37
Вавженчук С. Я.
НЕТРАДИЦІЙНА КОНСТРУКЦІЯ «ВИЗНАННЯ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ НЕДІЙСНИМИ» В СУДОВОМУ ТА ПОЗАСУДОВОМУ ПОРЯДКУ ЗАХИСТУ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ: РЕФОРМАЦІЙНІ ВЕКТОРИ 41

Галянтич М. К.
ЗАХИСТ ПРАВ ВЛАСНИКА ПРИ РЕКВІЗИЦІЇ ЖИТЛА В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ 44
Гетьманцева Н. Д.
ОКРЕМІ АСПЕКТИ ВІДШКОДУВАННЯ ЗБИТКІВ БІЗНЕСУ ВНАСЛІДОК ВІЙСЬКОВИХ ДІЙ 49
Гужва А. М.
ЗУПИНЕННЯ АБО ВІДМОВА ВІД ВИКОНАННЯ ЗУСТРІЧНОГО ОБОВ'ЯЗКУ СТОРОНОЮ ДОГОВОРУ ЯК ДОСУДОВИЙ СПОСІБ ЗАХИСТУ УЧАСНИКІВ ДОГОВІРНИХ ВІДНОСИН 53
Донець А. Г.
КОМПЕНСАЦІЙНІ НАСЛІДКИ ВТРАТИ БІОЛОГІЧНОГО МАТЕРІАЛУ ЗА ДОГОВОРОМ ЗБЕРІГАННЯ....58
Дуденко Т. В.
АЛГОРИТМ ВІДНОВЛЕННЯ СТАНОВИЩА ПОСТРАЖДАЛОЇ ОСОБИ....64
Жорнокуй Ю. М.
ВІДНОВЛЕННЯ СТАНОВИЩА ПОСТРАЖДАЛОЇ ОСОБИ: ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ЗАСТОСУВАННЯ МІЖНАРОДНИХ ІМУНІТЕТІВ ДО ЮРИДИЧНИХ ОСІБ ПУБЛІЧНОГО ПРАВА, СТВОРЕНИХ КРАЇНОЮ-АГРЕСОРОМ 67
Заіка Ю. О.
ЗАХИСТ ІНТЕРЕСІВ ВЛАСНИКА ПРИ ПРИМУСОВОМУ ВИЛУЧЕННІ МАЙНА В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ 72
Зайцев О. Л.
ВІДНОВЛЕННЯ СТАНОВИЩА ПОСТРАЖДАЛОЇ ОСОБИ ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ ТА МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД 76
Замуравкіна Р. М.
ПИТАННЯ ЗАХИСТУ ПРАВ ЗА ДОГОВОРОМ КОМЕРЦІЙНОГО НАЙМУ (ОРЕНДИ) ЖИТЛА 80
Запорожченко А. В.
ДОСТУП ДО ПРАВОСУДДЯ ЯК ПЕРЕДУМОВА ВІДНОВЛЕННЯ ЦИВІЛЬНИХ ПРАВ ПОСТРАЖДАЛОЇ ОСОБИ В УМОВАХ ЗМІНИ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ПІДСУДНОСТІ 82

Зеліско А. В.
ОКРЕМІ ПИТАННЯ ВІДНОВЛЕННЯ ПОРУШЕНИХ ПРАВ ЧЛЕНІВ КООПЕРАТИВІВ: СУДОВА ПРАКТИКА 86
Зозуляк О. І., Парута Ю. І.
МЕХАНІЗМИ ВІДШКОДУВАННЯ ШКОДИ ПІДПРИЄМНИЦЬКИМ ЮРИДИЧНИМ ОСОБАМ, ЯКІ ЗАВДАНІ ВІЙНОЮ 92
Зубар В. М.
ПРИНЦИП ЄДИНОЇ НЕРУХОМОЇ РЕЧІ В УМОВАХ ВІДНОВЛЕННЯ ПОСТРАЖДАЛОЇ ОСОБИ 98
Карнаух Б. П.
ДЕЛІКТИ І КОНДИКЦІЯ У КОНТЕКСТІ ПРОБЛЕМИ НАЛЕЖНОГО ЗАХИСТУ 103
Коваль І. Ф.
ОСОБЛИВОСТІ РОЗГЛЯДУ СПРАВ ПРО ДОСТРОКОВЕ ПРИПИНЕННЯ ДІЇ СВІДОЦТВА НА ТОРГОВЕЛЬНУ МАРКУ 107
Корж К. О.
ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВІ ВИКЛИКИ НЕЗАКОННОГО ОБІГУ ЗБРОЇ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ 111
Коробцова Н. В.
КОМПЕНСАЦІЙНИЙ МЕХАНІЗМ ТА ВІДШКОДУВАННЯ ШКОДИ: ТОЧКИ ПЕРЕТИНУ 113
Коросташивець Ю. Г.
ОСОБЛИВОСТІ МАТЕРІАЛЬНОГО ТА ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ПОРЯДКУ ВИЗНАЧЕННЯ ПОХОДЖЕННЯ ДИТИНИ ВІД БАТЬКА, ЯКИЙ ЗАГИНУВ АБО ВИЗНАНИЙ БЕЗВІСНО ВІДСУТНІМ ПРИ ВИКОНАННІ ВІЙСЬКОВИХ ОБОВ'ЯЗКІВ.....116
Коссак В. М.
ЗАХИСТ ПРАВ ТА ІНТЕРЕСІВ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ У РАЗІ ВИЗНАННЯ СПАДЩИНИ ВІДУМЕРЛОЮ.....120
Кочин В. В.
ВІДНОВЛЕННЯ СТАНОВИЩА ОСОБИ В УМОВАХ НОРМАТИВНОЇ КОНСТИТУЦІЙНОЇ СКАРГИ: МІЖ RESTITUTIO IN INTEGRUM ТА КОНСТИТУЦІЙНО ЗУМОВЛЕНИМ ПРАВОВИМ СТАНОМ.....125

Кравчик М. Б.
РЕАЛІЗАЦІЯ СПАДКОВИХ ПРАВ ЗА ВІДСУТНОСТІ ПІДТВЕРДЖЕННЯ БАТЬКІВСТВА.....129
Кулик М. М.
ЄВРОПЕЙСЬКА РЕПАРАЦІЙНА КОМІСІЯ ТА РЕСТРАКЦІЙНІ ЗАХОДИ: ЯК КОМПЛЕКСНИЙ ЗАХИСТ ПРАВ УКРАЇНСЬКИХ ГРОМАДЯН МІЖНАРОДНИМИ ТА НАЦІОНАЛЬНИМИ ІНСТИТУЦІЯМИ.....134
Кухарєв О. Є.
СПАДКУВАННЯ ПРАВА НА ОТРИМАННЯ КОМПЕНСАЦІЇ ЗА ЗНИЩЕННЯ ЖИТЛА ВНАСЛІДОК БОЙОВИХ ДІЙ.....137
Lassen T.
ACCESSORINESS OF REAL ESTATE LIEN AND PROTECTION OF THE OWNER.....141
Лепех С. М.
ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ СТРАХОВИКА ЗА ДОГОВОРАМИ СПОЖИВЧОГО СТРАХУВАННЯ: ЄДНІСТЬ ЗАКОНОДАВЧОГО ПІДХОДУ.....145
Майданик Р. А.
ПУБЛІЧНІСТЬ ЦИВІЛЬНИХ ПРАВ І ВІДНОВЛЕННЯ СТАНОВИЩА ПОСТРАЖДАЛОЇ ОСОБИ: ОКРЕМІ АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ.....148
Маліновська І. М.
ОСОБЛИВОСТІ ВІДНОВЛЕННЯ СТАНОВИЩА ПОСТРАЖДАЛОЇ ОСОБИ У РАЗІ ПОРУШЕННЯ ЇЇ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ.....159
Маслова-Юрченко К. О.
ПРОБЛЕМАТИКА ВІДШКОДУВАННЯ МОРАЛЬНОЇ ШКОДИ У ВИПАДКУ ПОСЯГАННЯ НА ЧЕСТЬ І ГІДНІСТЬ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦЯ.....163
Махінчук В. М.
КОМПЕНСАЦІЙНИЙ МЕХАНІЗМ ЯК ФОРМА ВІДНОВЛЕННЯ СТАНОВИЩА ОСОБИ, ПОСТРАЖДАЛОЇ ВНАСЛІДОК ВОЄННОЇ АГРЕСІЇ.....168
Менджул М. В.
ОСОБЛИВОСТІ ДОКАЗУВАННЯ У СПРАВАХ ПРО НЕНАЛЕЖНЕ ВИКОНАННЯ МЕДИЧНИМИ ПРАЦІВНИКАМИ СВОЇХ ОБОВ'ЯЗКІВ В КОНТЕКСТІ ЗАХИСТУ ПРАВ ПОСТРАЖДАЛОЇ ОСОБИ.....173

Мічурін Є. О.
ВІДНОВЛЕННЯ СТАНОВИЩА ОСІБ, ЯКІ ВТРАТИЛИ (В ЯКИХ ПОШКОДЖЕНО) ЖИТЛО ВНАСЛІДОК ВОЄННОГО СТАНУ 177
Педенко А. В.
ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ВІДНОВЛЕННЯ ПРАВ ПОСТРАЖДАЛОЇ ОСОБИ У КОНТЕКСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВА НА САМОЗАХИСТ ТА ОБІГУ ЦИВІЛЬНОЇ ЗБРОЇ В УКРАЇНІ 180
Печений О. П.
ПРОБЛЕМАТИКА КОМПЕНСАЦІЙНОСТІ ПРИ ПЕРЕРОЗПОДІЛІ СПАДЩИНИ 183
Пономаренко О. М.
ЦІНА СВОБОДИ: ЧИ МАЄ ПРАВО НА КОМПЕНСАЦІЮ «ПОСТРАЖДАЛИЙ» ВІД РОЗЛУЧЕННЯ? 186
Попович К. Г.
ВОЄННИЙ СТАН ЯК ФАКТОР ТРАНСФОРМАЦІЇ СПАДКОВИХ ПРАВ ПОСТРАЖДАЛОЇ ОСОБИ 191
Порада С. В.
ВІДНОВЛЕННЯ МАЙНОВОГО СТАНОВИЩА ЮРИДИЧНОЇ ОСОБИ ЯК ПОТЕРПІЛОЇ ЧЕРЕЗ МЕХАНІЗМ СОЛІДАРНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ МЕНЕДЖМЕНТУ У СПРАВАХ ПРО БАНКРУТСТВО 195
Посполітак В. В., Ханик-Посполітак Р. Ю
ПРОБЛЕМИ БАЛАНСУ МІЖ ЗАСТОСУВАННЯМ НАТУРАЛЬНОЇ РЕСТИТУЦІЇ ТА ГРОШОВОЇ КОМПЕНСАЦІЇ ПОСТРАЖДАЛІЙ ОСОБІ 200
Сліпченко С. О.
ВІДНОВЛЕННЯ СТАНОВИЩА ОСОБИ, ЯКА ВТРАТИЛА ЖИТЛО ВНАСЛІДОК ВОЄННИХ ДІЙ 205
Спасибо-Фатєєва І. В.
ЧИ Є ПОРУШЕННЯМ ПРАВА НА СПРАВЕДЛИВИЙ СУД ВІДМОВА СУДУ У ЗАДОВОЛЕННІ ПОЗОВУ ПРО ВИЗНАННЯ ПРАВОЧИНУ НЕДІЙСНИМ У РАЗІ, КОЛИ СУДОМ БУВ ВИРІШЕНИЙ СПІР МІЖ ЦИМИ Ж УЧАСНИКАМИ ПО ІНШОМУ ПОЗОВУ? 209

Спєсівцев Д. С.
ПСИХОЛОГІЧНИЙ ТА ПОВЕДІНКОВИЙ АСПЕКТИ КОНТРЗАХИСТУ СУБ'ЄКТИВНИХ ЦИВІЛЬНИХ ПРАВ ЯК ФОРМИ ПРОТИПРАВНОЇ ПОВЕДІНКИ (НА ПРИКЛАДІ КЕЙСІВ ЩОДО ЗАХИСТУ ПРАВ НА НЕРУХОМЕ МАЙНО) 214
Сурженко О. А.
ПИТАННЯ КОМПЕНСАЦІЇ ПРИ ПОДІЛІ МАЙНА МІЖ СПІВВЛАСНИКАМИ 219
Удянський В. В.
ДАО ЯК СУБ'ЄКТ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ: ДЕКОНСТРУКЦІЯ ПРАВОВОЇ ПРИРОДИ В УМОВАХ ПОСТНЕКЛАСИЧНОЇ НАУКИ 222
Харакоз К. С.
ДІЄВІСТЬ ІНСТИТУТУ ПОХІДНОГО ПОЗОВУ КРІЗЬ ПРИЗМУ ПРОЦЕСУАЛЬНИХ БАР'ЄРІВ ГОСПОДАРСЬКОГО СУДОЧИНСТВА 225
Харитонов Є. О., Харитонова О. І.
ШКОДА ВІЙНИ ТА ПРИВАТНЕ ПРАВО: ЯК ПРАВО ВІДНОВЛЮЄ ТЕ, ЩО НЕ МОЖНА ПОВЕРНУТИ 230
Хоменко М. М.
ВЕДЕННЯ ЧУЖИХ СПРАВ БЕЗ ДОРУЧЕННЯ У СИСТЕМІ НЕДОГОВІРНИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ: ОНОВЛЕННЯ КОДИФІКАЦІЙНОЇ МОДЕЛІ 234
Цюра В. В.
НОВІТНІ ТЕНДЕНЦІЇ ВИЗНАЧЕННЯ «ЗАГАЛЬНИХ ЗАСАД» ПРИВАТНОГО ПРАВА 242
Shramm K-Y.
RESTITUTION IN CASE OF FAILED CONTRACTUAL RELATIONS 247
Яковенко М. С.
ВІДНОВЛЕННЯ СТАНОВИЩА ДИТИНИ, ЯКЕ ІСНУВАЛО ДО ПОРУШЕННЯ ЇЇ ПРАВА НА СПІЛКУВАННЯ З БАТЬКАМИ ТА УЧАСТІ БАТЬКІВ У ЇЇ ВИХОВАННІ 250

Янишен В. П.
ОКРЕМІ ПИТАННЯ ЗАХИСТУ ПРАВ КОРИСТУВАЧІВ ПЛАТІЖНИХ ПОСЛУГ.....254

С91 **Цивільно-правова проблематика відновлення становища постраждалої особи :** матеріали XXIV міжнарод. наук.-практ. конференції, присвяченої 104-й річниці з дня народж. д-ра юрид. наук, проф., чл.-кор. АН УРСР, ректора Харківського юридичного інституту (1962–1987 рр.) В. П. Маслова (Харків, 6 лют. 2026 р.). – Харків : ЕКУС, 2026. – 268 с.
ISBN 978-617-7934-43-0

У збірнику представлено матеріали чергової, вже 24-ї міжнародної науково-практичної конференції, проведення якої було започатковано у 2003 р. і яка присвячується на цей раз 104-й річниці з дня народження доктора юридичних наук, професора Василя Пилиповича Маслова.

Захід традиційно зібрав учених-цивілістів закладів вищої освіти, провідних наукових установ і практичних працівників України та Німеччини, які розглянули актуальні проблеми приватного права (цивільного, житлового і права інтелектуальної власності).

Видання адресоване науковим працівникам, аспірантам, викладачам закладів юридичної вищої освіти (факультетів ЗВО), а також працівникам суду, адвокатури, органів юстиції, практикуючим юристам, іншим особам, які вивчають і застосовують цивільне, житлове законодавство. Посилання на відеозапис конференції : https://www.youtube.com/live/QGlp8gbRvG4?si=-1G2sUlhukz7_Mks

УДК 347.12(082

Наукове видання

ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВА ПРОБЛЕМАТИКА ВІДНОВЛЕННЯ СТАНОВИЩА ПОСТРАЖДАЛОЇ ОСОБИ

Матеріали XXIV міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 104-й річниці з дня народження доктора юридичних наук, професора, член-кореспондента АН УРСР, ректора Харківського юридичного інституту (1962–1987 рр.) В. П. Маслова

(Харків, 6 лютого 2026 року)

Відповідальний за випуск *І. В. Спасибо-Фатєєва*

Видається в авторській редакції

Підписано до поширення через мережу Інтернет 04.03.2026.
Відповідає формату друкованого видання 60×84 1/16 . Гарнітура Times.
Обл.-вид. арк. 20. Вид. № 04-03-2024.

Видавництво «ЕКУС» Україна, 61057, Харків, вул. Дарвіна, 19
Тел. (+38067) 928-2209
E-mail: ecusgroup@gmail.com
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої
продукції — серія ДК № 6841 від 11.07.2019 р.